Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Maksa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenahm no plkst. 10 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates bilschu- un grahmatu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

29. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 44. Sestdeen, 27. oktobrî 1884.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, pee Petera basnizas.** Bes tam „Mahjas Weesi" war wehl pastellet bes daudsi peenemschanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehsis:** Grahwel un Peterson k. bodê; **Walmeerâ:** E. G. Trey k. bodê; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin k. bodês; **Nuseneê:** J. Alksne k. grahm.-bodê; **Limbaschôs:** D. Uhder k. bodê; **Jelgawâ:** H. Allunan un Besthorn k. grahm.-bodês; **Bauskâ:** J. Beckmann k. grahm.-bodê; **Kuldigâ:** Besthorn k. grahm.-bodê; **Wentspilî:** M. Ries k. grahm.-bodê; **Leepajâ:** Ukstin k. grahm.-bodê; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe k. grahm.-bodê; **Tukumâ:** Baumann k. grahm.-bodê; **Talsôs:** H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontschewski k. grahmatu-bodê; **Kandawâ:** Jaegermann kga weesnizâ; **Sabilê:** Ginter kga weesnizâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstellescha nas laipni peenemt.

Rekruschu laikam.

(Skatees Nr. 42. Beigums.)

Rekruschu leetâs, kâ sinams, pagastu-waldibas ir pirmejahs leetas eesahzejas un wisa iswaditajas lihds loseschanai, lihds „dodamam namam." Ihpaschi pagastu-wezakee ir tee, kam it sewischki kriht wisa atbildiba un sawu pagastu rekruschu nowadischana lihds aprinku rekruschu komisiju durwim, lihds nonemschanas brihdim. Tâ tad pagastu-wezakee neween no waldibas puses tê ir tee pirmee un ihstee rihkotaji, bet lihds ar to ari tehwi, kas sawu pagastu dehlus galigi pawada lihds nemschanu eestahdehm. Pagastu-wezakee schê ir ihstee tehwi, pee kureem winu pagastu jaunekleem japeeglauschahs schaî ne-eerastâ zelâ un darischanâs, — no kureem tee prasa sawâs, tahs reisejâs tik sweschâs walodâs wisu padomu, wisu ustizibu, no kureem tee sagaida taisnu un wihrischku wahrdu, ja wajadsiga aisstahweschana, ja wajadsiga isskaidroschana, ja wispehdigi apleezibas wahrds teek prasits kaut kahdâ wajadsibâ, kaut kahdâ weetigâ familijas un dsihwes wajadsibâ, ko pagastu wezakee wisu sina, ko teem wajaga sinat. Pagastu wezako tehwischkigais usdewums lihds ar sawu waldineeka usdewumu ir, ihsi sakot, gahdat wisâ spehkâ, lai winu pagastu rekruschu-jaunekli wisâ rekruschu laikâ, tâ us zeka, kâ krogôs un pilsehtâs, wisur usturahs prasamâ godprahtibâ, peeklahjibâ un skaidrâ prahtâ.

Pirmà leeta, us ko pagastu-wezakeem jaskatahs, ir, ka rekruschu jaunekli noturahs no pahrakas dserschanas. Wiseem sinams, ka schaî zelâ nereti tas jo drihs ween tà noteek. Tur eesahkumâ jaw pee schkirschanahs no sawejeem, no draugeem, tur zelâ ar domaschanahm, „kâ isees," waj kritihs lose, waj nekritihs, waj nodos, waj nenodos; — taî brihdî, kad nodots jeb nonemts, kâ ari, kad wakâ teek. Tê wisur ir leetas un pahrmijoschi gadijeeni, kas jaunekku prahtus un juhtis jauktin jauz, un tad tê, pehz zilweku eeraduma un newaldita prahta, dserschana gandrihs kâ pirmakais droschinatajs un atspehkotajs top nemts us wisu. Zaur to tad ari peedsihwots, ka rekruschi daschkahrt stipri apreibuschâ prahtâ parahdahs neween us zeka, bet ari tahdâs weetâs, kur teem teescham bij noturetees un rahditees gan skaidrâ prahtâ.

Schaî sinâ tad nu pagastu-wezakeem jagreesch stipra wehriba, ka sawus jaunekkus noturetu us pareisâ zeka. Un domaju, ka tê palihdsehs wiswairak, ka paschi pagastu-wezakee noturesees preekschsihmigi un jaunekkus pamahzischanas wahrdeem luhkos wadit padewibâ un us peeklahjibas zeka.

Otra leeta, us ko pagastu-wezakeem rekruschu leetâ ari buhtu jatur zeetaka wehriba, ir spodribas jeb tihribas sinâ. Ir peedsihwots, ka daschi rekruschi deesgan nespodri, tà apgehrbôs, kà meesas netihribâ, stahdahs kommisijas preekschâ. Weena dała, kà rahdahs, ar weenu paschu apgehrbakahrtu isnahk no mahjahm. Un zik drihs no sweedreem, no nespodrahm weetahm, kur teem us zeka, krogôs un pilsehtu mahju-weetâs tikai us semes jaguk, — nowasajahs ir paschas spodrakâs drehbes. Lai nu wehl us zeka un ar wirsapgehrbeem tas tà buhtu, bet ar apakschapgehrbeem, ar uskrekleem, ar krekleem, ar otrahm biksehm, sekehm tas nekad tà newaretu buht. Tur wezakeem wajadsetu us to raudsit, lai ik katris no mineteem apgehrbeem panem masakais wehl weenu kahrtu lihds. Un kad galâ nonahkuschi, tad lai pahrgehrbtos tihrôs uskreklôs, kreklôs un biksês un tà zitâs drehbês. Tàpat ari lai tihribâ turetu wisus ikdeenischki masgajamus lozekkus, kà rokas, muti, kaklu, ausis un ari kahjas. Ir sewischki wezakeem wajadsetu us to raudsit, lai tas wiss notiktu kad ja-eet us paschu doschanu, kur ik katram rekrutam lihds meesai janogehrbjahs un tahdam jarahdahs wairak kauschu preekschâ. Un kà tad lai nu isskatitos, kad jarahdahs ar netihrahm, nowasatahm drehbehm, ar wehl jo netihrakahm, ar seku sweedreem apkepejuschahm kahjahm, ar ne-ismasgatahm ausim u. t. t. Un ja nu wehl reibums galwâ, — lai domajam, kahdu eespaidu gan tad doschs labs ne-atstahj zitu wisu azîs? Teescham, rahdahs gan, ka daschi domà zaur to tà kà spihtet wisam waldibas eestahdijumam, komisijas lozekleem, kad tik reebigâ weidâ, tà sakot, ar wisu sawu netihro gaisu eenahk un stahdahs preekschâ. Waj ari tik besprahtigi domà panahkt to, ka winus tahdus tad eesskatihs par nederigeem. Jo kà gan waretu tad tà darit kaut kurais, kam jel mas goda juhtas un it sewischki tanîs jaunibas-gadôs, kurôs rekruschi stahw? Sinams gan, ka ir schaî sinâ naw daudz tahdu, tapat kà augschâ rahdito nezeku staigataju, jo wisuleelakà dała eewehro teescham peeklahjigu spodribu gluschi teizami.

Tà tad pagastu-wezakeem sawu pagastu jaunekku iswadischana rekruschôs ir gan gruhts usdewums, bet teescham ari leels swars un labi panahkumi kaut kurâ sinâ, ja leetu ruhpigi un eewehrigi wada, buhdami paschi preekschsihmigi stingri gahjeji wisâs weetâs. Es sawus rekruschu jaunekkus, — tà kahds pagasta-wezakais stahstija, wairak gadus buhdams schaî amatâ, — sapulzinu iseeschanas brihdî alasch wehl wisus pagasta mahjâ un tur teem leeku preekschâ pamahzibas wahrdus, norahdidams, kà wisur godam, kahrtigi un glihti buhs noturetees. Norahdu teem, ka teescham gribu tehwa weetâ winus, sawus pagasta behrnus, nowadit un gahdat, zik ween spehjams, tad ari winu labklahschanahs dehl. Lai wini tad ari sinatu un dsihtos pildit sawu peenahkumu un buhtu wisur paklausigi goda jaunekli, lai nebuhtu us teem nekad ja-issaka zeetais un pawehloschais waldischanas un likuma wahrds, jo nekahrtibas, peedserschanahs, ahrigas plosischanahs nekad netaps zeestas. Un es, — tà winsch pehdigi sazija, — ik reisas esmu warejis ar saweem pagasta jaunekleem tad ari buht pilnâ meerâ. Domaju, ka tà darihs ari gan daudz ziti pagastu-wezakee un tà wajadsetu darit wiseem. — Tà pamahzeet, tà palihdseet kahrtibâ, peeklahjibâ un glihtibâ usturet ari Juhs sawus dehlus, brahlus, tuwakee, tehwi, mahtes, brahli un ziti, zik ween spehjams. — Tà beidsot Juhs, muhsu rekruschu jaunekli, dsenatees Juhs paschi — ihsti Juhs paschi zaur sawu eekschkigu spehku us wisu labu, tad nebuhs wajadsigi nekahdi ahrigi spehki, kas Juhs us to speestu. Esseet karaktera zilweki, jeb wismasak zihnatees buht tahdi. Stuhrmanis sawu ihsto sinaschanu parahda tikai negaisa laikôs; zilweks sawu ihsto dsihwes karakteru jeb dabu ihpaschôs gadijumôs un apstakkôs. Tà ari Jums, mihlee jaunekli, kam jastahjahs kara-klausibâ, schee ir leelako dalu gan wiseem tee pirmee dsihwes wilnischi, kur karakteram japarahdahs. Ja tê jaunekli, kà tas Deewam schehlot deesgan peedsihwots, tadehl ween, ka ja-eet rekruschôs, peenem sawadu dabu, sawadu nebehdibu; ja dser wairak par mehru, tadehl ka lose kriht, ka to nonem; ja dser tadehl, ka lose nekrita un tika wakâ; ja eesahk slapstitees un pinahs ar netihreem lihdsekleem, lai ween tiktu wakâ, atstahdams taisno un pareiso zeku, — tad tas neparahda karakteru, jeb, kà saka, peerahda tikai sliktu karakteru, schaubigu karakteru, — beskarakteribu. Un no tahdeem zilwekeem tad ari nekas ihsti derigs, nekas pamatigs naw gaidams. — Zeresim un dsihsimees tad ari zits par zitu us to wisu, kas labs, taisnis un pareiss wisâs leetâs un tà ari wisâ rekruschu leetâ. R. Widsemneeks.

Politikas pahrskats.

Wahzijâ schinî mehnesî notikahs walstsweetneeku zelschanas. Kahdas schihs zelschanas isdewuschahs, par to no waldibas puses sastahditas sinas. Pehz schi pahrskata redsams, ka 299 zelschanas galigi nobeigtas, kamehr 98 zelschanas atlikuschas nenobeigtas, tahs wehl par jaunu pahrwehlejamas. Kad 299 walstsweetneekus noschkir pehz sinamahm politikas partijahm, tad pehz augscham minetà waldibas pahrskata esot 64 walstsweetneeki, kas peederot pee konserwatiweem (wezu laiku aisstahwetajeem), 23 pee brihwprahtigeem konserwatiweem un pee brihwprahtigahm partijahm („National-Liberale" und „Freisinnige") peederot 71, tad pee sozialdemokrateem (pretwaldneeku partijas) 9, pee Poleem 16 un pee Elsasas-Lotringas partijas 14, tad wehl pee diwahm sihkahm partijahm kopâ 7. Ta stiprakà no wisahm partijahm, ja katru par sewi nem, ir tà sauktà ultramontanu jeb zentra partija, kuwai ir 95 weetneeki. Schos skaitlus eewehrodama, kahda Wahzijas awise spreesch tà: Kad bijuschos walstsweetneekus pehz partijahm salihdsina ar tagad eezelteem walstsweetneekeem, tad isnahk, ka konserwatiwu partijas pawairojuschahs, kamehr brihwprahtigo partijas pamasinajuschahs. Kad truhkstoschâs zelschanas buhs isdaritas, tad, zik schim brihscham war paredset, peenahks konserwatiwahm partijahm wehl wairak. No tam redsams, ka walsts sapulzei schinî gadâ buhs masak brihwprahtigo walstsweetneeku. Kà paredsams, tad Bismarkam buhs tahda walstsweetneeku zelschanas isdoschanahs pa prahtam.

Kà lasitajeem sinams, tad Norwegija un Sweedrija peeder kopâ un stahw sem weena kehnina pahrwaldibas. Tagad kahda ahrsemes awise sino, ka Norwegiju grib eetaisit par wizekehnina walsti, proti schinî walsti eelikt kehnina

Lutera basnizas waldiba wispahri, un it sewischki Widsemê.

(Pehz „L. A.")

Kreewijas ewangelikahm Lutera tizibas draudsehm ir wisahm kopâ weena, no Keisara Nikolaja 1832. gadâ apstiprinata likumu grahmata. Tik ween Pinnu un Polu semes Lutera draudses nestahw apaksch scheem likumeem; bet winahm ir sawi, katrai semei ihpaschi likumi. Bet ari tahs zitas, zaur mineteem likumeem saweenotahs draudses naw wisas weenâ kopâ, bet ir eedalitas 8 basniz-teesu jeb konsistoriju aprinkôs. Schee ir Peterburgas, Maskawas, Igaunijas, Reweles, Widsemes, Rigas, Sahmu salas un Kursemes aprinki. Pee Peterburgas konsistorijas aprinka peeder wisas draudses no Peterburgas gar Kreewijas seemeļpusi lihds Uralu kalneem, un us deenwideem lihds Melnajai juhrai; pee Maskawas — tahs draudses, no Tweras gubernas sahkot, gar Domu, Kaukasijâ un Sibirijâ; Igaunijas un Widsemes aprinkeem ir sawu gubernu draudses, un Rewelei pilsehtas, Sahmu salai salas un Rigai pilsehtas un peederigo muischu draudses. Pee Kursemes konsistorijas peeder, bes Kursemes, wehl Kaunas, Witebskas, Wilnas, Graudnas, Minskas un Mogilewas gubernas. Peterburgas konsistorijas aprinki ir 86, Maskawas 63, Igaunijas 50, Reweles 5, Widsemes 110, Rigas 11, Sahmu salas 14 un Kursemes 120 — pawisam kopâ 459 draudses. Tahs 8 konsistorijas kopâ stahw apaksch weenas wisaugstakas basnizasteesas jeb general-konsistorijas Peterburgâ. Ik katrâ konsistorijâ preekschsehdetajs un diwi peesehdetaji ir no draudses lozekku, un peesehdetaja weetneeks, kas ari ikreis sehdeschanâs par pilnu lozekli skaitams, un diwi peesehdetaji no mahzitaju kahrtas.

Sinodes ir mahzitaju sapulzes, ko ik katra konsistorijas aprinka mahzitaji pehz basnizas likumeem notura weenreis gadâ, apaksch konsistorijas preekschsehdetaja weetneeka wadischanas. Tos preekschsehdetaju weetneekus sauz par general-superintendenteem, kad wineem leels konsistorijas aprinkis, un par superintendenteem, kad wineem mass aprinkis. Leelakee konsistorijas aprinki wehl ir eedaliti us prahwesta aprinkeem. Ik katram prahwesta aprinkim ari weenreis gadâ ir masa sinode preeksch sataisischanahs us leelo. Maso sinodu apspreeschanas nes preekschâ leelajai, un no leelahs sinodes war preekschnesumus, kas no weena mahzitaja waj no weenas prahwesta sinodes ween nahkuschi, atpakaļ dot masajahm sinodehm, ja tee wehl naw deesgan pilnigi isskaidroti.

Sinodu spehks ir tikai ween nospreest tahdas jaunas eetaises, kas nepahrgrosa basnizas likumus, bet weizina mahzitajeem usdoto draudschu kopschanu. Wisas tahs eetaises, pirms pilnâ spehkâ eet, ir ja-apstiprina no konsistorijas, waj, ja winai tas nepeekriht, jazeļ preekschâ peederigai walsts-eestahdei. Basnizas likumu pahrgrosischana tik war notikt zaur general-sinodi; ta ir tahda sinode, ko pats Keisars sa-aizina, kad ta wajadsiga, un pee kuras no ik katras konsistorijas — preekschsehdetajs waj wina weetneeks un weens no tahs konsistorijas aprinka iswehlets aisstahwetajs — peeder. Tahda general-sinode wehl ne ween reis naw sa-aizinata. Bes ta spreeschanas spehka pahr jaunahm eetaisehm, sinodehm ari tas ir usdots, ka mahzitajeem buhs preekschâ nest tahdas mahzibu isskaidroschanas, kas wairo pee wineem Deewa wahrdu atsihschanu un saprasschanu.

Sinodu swehtiba tad nu war deesgan leela buht. Pirmkahrt winas war eerihkot deesgan wajadsigus un derigus darbus, un otrkahrt winas der paschcem mahzitajeem par atsihschanas wairoschanu un stiprinaschanu un garigu pamodinaschanu. Schi pehdigi minetà swehtiba gandrihs ir ta leelakà; jo zaur paschu mahzitaju garigu pamodinaschanu un stiprinaschanu sawâ starpâ tik ween war isdotees ari wajadsigu darbu un eestahdu apspreeschana un sarihkoschana.

Zik leelskai swehtibai Widsemes mahzitajeem un draudsehm no sinodehm wajadseja atlekt, to weegli war saprast, kad apdomà, ka preeksch Keisara Nikolaju swehtigeem basnizas likumeem mahzitaji dsihwoja un strahdaja gandrihs weentuli, ik katris sawâ draudsê. Gan pa reisahm weena prahwesta aprinka mahzitaji sagahja kopâ, bet tak nesinaja lahgâ, ko eesahkt, tapehz ka no zitas Widsemes nedz ko skaidri sinaja, nedz ar winu wareja saspreestees. Konsistorija gan wadija draudschu buhschanu wisâ Widsemê, bet tomehr no wiseem mahzitajeem kopâ padomus newareja sanemt. — Tà tad ik katris raudsijahs ween pa sawu zeku, un ari konsistorija bija kà koks bes dsilahm saknehm. Bet zaur Keisara Nikolaja swehtigo likumu nu zits no zita dabuja sinat, un konsistorija no wiseem. Garigi spehki saweenojahs weenâ straumê. Ik katrs sinodes lozeklis no saweenoteem spehkeem tika padarits dsihwaks, un wisi kopâ wareja darbotees ar leelaku spehku.

Pirmà Widsemes sinode tika notureta Walkâ 1834. gadâ. Lihds schim pawisam 50 sinodes ir turetas — pehdejà Terbatâ. Ihsti jaw pehrnajâ gadâ 50. sinode buhtu bijuse; bet 1848. gadâ sinodi nesa-aizinaja, koleras slimibas dehl, kas to reisi rahdijahs. Tahs weetas, kur sinodes turetas, tà isdalahs, ka Walkâ ir turetas 29, Walmeerâ 12, Zehsis 4, Wilandê 4 un Tehrbatâ 1. Sinodes, zaur zaurim skaitot, ir apmekletas ik katru reisi no 65 mahzitajeem. Wisleelakais skaits bija scha gada sinodei Terbatâ, proti 103 mahzitaji un 7 kandidati no Widsemes, un tad 1861 gadâ Walmeerâ, kur bija kopâ 86 mahzitaji. Masakais skaits ir bijis 1852. gadâ Walkâ — 44 mahzitaji. Bes mahzitajeem pilnigi sinodes lozekli ir konsistorijas lozekli, un wehl uniwersitetes profesori, skolrahta kungs un seminarijas direktori, kad tee par mahzitajeem ir eeswehtiti. Ziti Deewa wahrdu mahzibas profesori, mahzitaju amata kandidati un zitu konsistoriju aprinka mahzitaji tik ween kà weesi top peenemti. Sinodes waditaji ir bijuschi: 1834. gadâ, generalsuperintendenta weetâ, konsistorijas peesehdetajs, mahzitajs Kolbe no Bartolomejas, Igaunu dalâ; no 1835. gada lihds 1854. gadâ generalsuperintendents Klots; 1855. g. Tarwastas mahzitajs un konsistorijas peesehdetajs Karlbloms; no 1856. g. lihds 1863. g. generalsuperintendents, biskaps Walters, un 1864. g. atkal jaw minetais konsistorijas peesehdetajs Karlbloms; no 1865 g. lihds 1880. g. generalsuperintendents Christiani, un no ta laika generalsuperintendents Girgensohns.

Bischu krahsas-prahts.

(Skatees Nr. 43. Beigums.)

Diwi stikla swani tika arween weenlihdsigi katrs ar sinamas krahsas puku lapahm aplihmeti,

weetneeku. Schi sina istrauzejuse daschas awises, kas pa dalai kalpo pretwaldneeku zenteeneem, tomehr schi awischu istraukschanahs neka nepahrgrosihs nolemtâ kahrtibâ.

Franzija no Tonkinas dabujuse sinu, ka tureenas kanalî parahdijuschees Kihneeschu suhras laupitaju pulki, kas Franzijas waldibai deesgan darot ruhpes. Franzuschu kara-pulkeem, kas Tonkinâ atrodahs, tagad buhs stiprs darbs, lai schos laupitaju pulkus sawalditu.

Beidsamâ laikâ zitas sinas Franzijas waldiba naw dabujuse no Tonkinas. Daschas awises spreesch, ka waldiba gan dabujuse sinas, bet schihs sinas ne-esot labas, tapehz tahs apslehpjot. Waj nu tas tà ir jeb naw, to negribam schè pahrspreest; bet lai nu buhtu kà buhdams, nekahdas droschas sinas newaram schim brihscham par Franzuschu weikschanos Tonkinâ pasneegt, tahs wehl janogaida.

Par Anglijn runajot, japeemin, ka Anglu waldibai netikai ruhpes par Jhreem Jrlandê, tagad ari Jhru nemeerneeku sabeedriba sahk rihkotees ar saweem nemeera darbeem paschâ Anglijâ un Skotijâ. Jhsts nemeerneeku gars daschôs apgabalôs ir sagrahbis lauschu prahtu, tà ka jabaidahs, ka weetahm ari Anglijâ un Skotijâ ne-eeweeschahs lihdsigi nemeeri, kahdi ir Jrlandê. Tahdâ buhschanâ pa dalai jaw atronahs laudis Skijes salâ, kas no Skotijas naw tahlu. Peepeschi tur nonahza 10 polizijas wihri, lai waretu apluhkot kahdu masaku semneeku sapulzi, kas tur tikschot notureta. Kahds sinotajs pasinoja, ka polizisti atnahkuschi un tuhlit no wisahm malahm ar tauri tika sina dota, lai wisi sapulzetos. Sapulzê pehz ihsas apspreeschanas nospreeda, ka polizistus sahdschas preekschneekeem wajagot ar waru aisdsiht, jo kas teem gan esot sahdschâ meklejams. Polizisti paschi noprata, ka nekahdâ sarunâ neder eelaistees, jo pee lauschu nemeeriga prahta drihs waretu iszeltees leelaks dumpis; wini, neka ne-isdarijuschi un no laudim issmeeti, greesahs atpakal. Kà domà, tad waldiba us scho salu drihsumâ aissuhtischot leelaku polizijas spehku.

No Indijas teek sinots, ka Hidarabadâ bijuschi pa kahdu swehtku deenahm lauschu nemeeri, pee kam kahdi 11 polizisti tikuschi nonahweti.

Birmas walsti, Asijâ, pehdejâ laikâ tapuschi kahdi 300 zilweki, wihreeschi un seeweeschi, breesmigâ wihsê apkauti. Anglu awises par scho breesmigo apkauschanu sino tà: Tureenes kehninsch Tiba pawehlejis, kahdus leelakos laundarus zeetumâ nokaut. Scho sinu sadsirdejuschi, zeetumneeki mehginajuschi isbehgt, bet kehnina karapulki apstahjuschi zeetumu un tuhlit noschahwuschi katru, kas mehginajis isbehgt. Leelakâ zeetumneeku dala apmeerinajahs, labaki palikt zeetumâ, neka liktees noschautees. Bet asinskahrigee saldati ar to nebij meerâ, bet aisdebsinaja zeetumu. Tagad noschehlojameem zeetumneekeem nekas wairak neatlika, waj nu dsihweem leesmâs sadegt jeb krist neschehligo saldatu rokâs. Wini iswehlejahs pehdejo. Bija tagad breesmigs skats, redsot, kà nabagee zeetumneeki raudsija leesmahm isbehgt, neschehligajeem saldateem rokâs skreenot, kuri tos bes schehlastibas wisus nogalinaja un gabalu gabalôs sakapaja. Schahdu swehra darbu pastrahdajuschi, tee wehl nebij apmeerinati, bet sahka meerigajeem pilsehtas eedsihwotajeem usbrukt, tà ka wisus eedsihwotajus bailes pahrnehma. Pats kehninsch esot par to loti preezajees un isrihkojis sawâ pilî dsihres un apdahwinajis wehl sawus „duhschigos" kareiwus.

Eekschsemes sinas.

Rigas pilsehtas nabagu direktorija, kà is nupat isdotà rehkenu pahrskata redsams, pagahjuschâ 1883. gadâ eenehmuse 413,887 rbl. 15 kap. (kuru starpâ 132,000 rbl. no Rigas nodokku pahrwaldes) un isdewuse 405,931 rbl. 50 kap. Nabagu direktorijai paschai peeder 60,659 rbl. 25 kap. leels kapitals un winas wadibâ stahwoschahm daschadahm eestahdehm — 226,371 rbl. 85 kap. leels kapitals (kura starpâ 173,085 rbl. 88 kap. Jorga spitalam) un wairak namu. Direktorijas wadibâ stahwoschâs eestahdês pagahjuscha gada laikâ atraduschi apkopschanu: 3332 wihreeschi un 1645 seeweeschi, kopâ 4977 personas.

Karaklausibas kommisijas wehl issino, ka rekrutu nemschana schogad sahksees:

Walmeeras	apr.	2. kantonam	1.	nowembrî.
		3. „	7.	„
		1. „	12.	„
Walkas	„	4. „	1.	„
		3. „	5.	„
		2. „	8.	„
		1. „	12.	„
Rigas pilsehtas		kantonam	1.	„

Kurators, geheimrahts Kapustins, kà „Rig. Ztga" sino, aisbrauzis us Kuldigu, bet us katedrales eeswehtischanu atkal buhschot Rigâ. — Ari jaunais eezirkna inspektors, schtatsrahts Speschkows, usturotees Rigâ, bet sawas amata darischanas wehl ne-esot ussahzis.

Pa-augstinati: Par titularrahteem: Widsemes gubernas waldes sekretars Paulis Dawidenkows, Rigas pristaws E. Krastings, Rigas kwartalofizeeris H. Jazinitschs un Rigas semesteesnesis Fr. v. Bergs; par kollegijusekretareem: Rigas kwartalofizeers J. Salzmanis un Rigas kronazeetuma usraugs J. Zihruls; par kollegijuregistratoreem: Maskawas Ahr-Rigas polizijas waldes rakstuwedejs A. Schwartzs, Widsemes gubernas waldes kanzlejas eerehdnis J. Grünbergs un Widsemes kreditbeedribas Latweeschu distrikta mehrneeks A. Lichingers.

Pahrmainischanahs pareistizibas preesteru personalâ, pehz „Rischk. Jeparch. Listoka" sinojuma Mahrzeenas preesters Adams Stepanowitschs pahrzelts us Rujenes draudsi; Stahkenberges preesters Grigorijs Judenkows — us Mahrzeenas draudsi. Jlukstes-Grinwaldes preesters Konstantins Jakowizkis — us Skrudalinas draudsi. Bihrinu draudses preesters Joans Doronins, slimibas dehl, atlaists no amata. Lasdonas preesters Wasils Charitonowskis eezelts par Kahrsdabas apgabala prahwestu.

Is Pinkeneekeem. Otrdeen, 16. oktobrî, plkst. 2 pehz pusdeenas, kà „B. W." sino, nodega Duhschal-Kursemneeka saimneekam rija. Nelaime zehlusees zaur behrnu neprahtigu apeeschanos ar uguni. Labiba jaw bijuse nokulta. Sadeguse ehka un salmi. — Taî paschâ deenâ noslihka Babites esarâ Duhschal-Ahrnu saimneeks, no Salas Rabanta sudmalahm mahjâ braukdams. Maso pehliti ar miltu maiseem wehjsch apsweedis, tà ka us glahbschanos newareja ne domas buht. Lihkis wehl naw atrasts.

Zehsu kreisteesâ par 1. asesoru apstiprinats H. v. Blankenhagens, no Weismanu muischas.

Walkas aprinkskolâ par sinibu skolotaju peenemts Heinrichs Treumans.

Greeses mahzitajs, Adolfs Rosenbergers, pehz ilgas slimibas, 20. oktobrî nomiris.

Zehsis pilsehtas dome saslimuschâ A. Petersenna weetâ eezehluse par pilsehtas waldes sekretaru adwokatu A. v. Kieseritzki.

Landrahts H. v. Strik kungs, Arakstê, apstiprinats par Zehsu-Walkas basnizas wirspreekschneeku.

Zehsu aprinka-teesâ par pirmo asesoru apstiprinats H. v. Blankenhagens no Weismanu muischas.

Eekschleetu ministerija 17. septembrî apstiprinajuse Jaun-Gulbenes (Widsemê) un Uhsinu (Kursemê) sawstarpigas uguns-palihdsibas beedribas.

No Grasneeescheem. Muhsu pagastâ ir tik kahdi 37 saimneeki, kas wisi, tik kahdas pahra kwotu mahjas isnemot, par dsimtu eepirkuschi jaw no 1868. gada. Pirkschanas zenas nebij augstas, jo zaurmehrâ nemot pirka dahlderi par 120 rbl. Kà dsirdu, tad daschâs muischâs tagad prasa dubultu zenu, kuru nebuht newar ismaksat. Lai nu gan mums ir kalnaina mahla seme, tomehr pagahjuschôs gadôs esam peeteekoschi ar sawahm maksaschanahm zauri gahjuschi un daschs ari pee labahm saimneezibas ehkahm peetizis. Preeksch kahdeem gadeem schejeeneeschi lihds ar peebeedrotu Zeswaines mahzitaja pagastu usbuhweja peeteekoschu, deesgan brangu pagasta namu, kurâ ari skolas telpas atrodahs. Skolâ, sem zihtiga skolotaja Zelmina kunga wadischanas, katrâ seemâ wairak par 50 skolneekeem teek mahzits. — Par scha gada raschojumeem runajot, jasaka tas pats, kas jaw no daudz pusehm sazits; ari muhs schis gads ir peewihlis, jo ne-atnesa, zik bijahm zerejuschi. (B.)

Rujene. Muhsu apgabala meers top neschehligi trauzets zaur sagleem. Bes wakts un plintes naw neweens droschs par sawu ihpaschumu. Masâ Wirkenes pagastâ ween nosagti 4 sirgi un kahdas 4 reises klehtis uslaustas. Tapat tas noteek ari apkahrtejâs weetâs. Tahda sirgu sagschana newar buht bez paschu apgabala sinatneeku lihdsbeedribas. Jr gan domas greesuschahs us dascheem ne-ustizameem zilwekeem, bet truhkst skaidras peerahdischanas. (B.)

No Matischeem. Par altara bilschu sagreeschanu waru pasinot schahdu isskaidrojumu: Jhsâ laikâ tika sagreestas altara bildes Schilinu, Ehrgemes, Lugaschu un pehdigi Matischu basnizâs. Braslawas baronam, zentigi ismeklejot, isdewees atrast wainigo, kahdu „Aemer Reisender", kursch pa Widsemi apkahrt staigajis. Wainigais atsinees, ka minetâs basnizâs gribejis nabagu lahdes aplaupit, bet tur mas kapeikas atradis. (B.)

Is Alaschcem raksta „Balsei": Wasara pawadita; rudens sawahm garahm un tumschahm naktim peenahzis, tadehl „garpirkstaineem" ir isdewigs laiks; jo schur tur dsird, ka kumelini no stalla aissjahti.

Lauka raschojumi pee mums tik puslihds isdewuschees. No lineem semkopji dabuhs schogad gluschi mas eenemschanas.

No junija mehnescha Alaschneeki bez mahzitaja palikuschi, jo no patronata eewehletais mahzitajs Dr. E. Schlau k. scho draudsi atstahja un aisgahja us Salazi. Preeksch jauna mahzitaja wehleschanas wehl naw nekas darits. No draudses puses gan jaw patronatam mahzitaja amata kandidats Sandera k. ir preekschâ stahdits, kursch tagad Krimuldâ. Bet leekahs, ka daschi wairak us tautibu luhkojahs, neka us attihstibas stahwokli! Gan wajadsetu draudses wehleschanos eewehrot un eewest tahdu mahzitaju, ko wisa draudse wehlahs. Zaur tahda mahzitaja eeweschanu, kura draudse negrib, newar nekahds labums nahkt; jo zaur to starp mahzitaju un draudsi eenaids ween zelahs.

Skujene. Scha gada konwentâ, kà „Balsei" raksta, tizis nospreests, draudses kurlmehmos behrnus suhtit Walmeeras kurlmehmo skolâ. Naudu scham noluhkam domajuschi sagahdat zaur dahwanahm, konzerteem un ziteem isrihkojumeem. 30. septembrî scham noluhkam par labu isrihkojuschi Skujenes basnizâ garigu konzertu, kas brangi isdewees. Dsihsumâ isrihkoschot basaru; ari dahwanas jaw teekot lasitas.

Eesuhtitajs tahlak schehlojahs par to, ka konwentôs gan arweenu teekot aisskustinati no semneeku puses jautajumi par daschu draudses ehku laboschanu, bet nekas netopot darits. Tà p. peem. esot basnizas logu rahmji sapuwuschi, jumts laischot uhdeni zauri, basnizas koka tornis esot pee gala u. t. pr.

Is Sunakstes raksta „Balsei" to preezigo atgadijumu, ka tureenes jaunekles atraujotees no krogu ballehm; kahdâ tureenes krogâ krodsineeks isrihkojis diwreis balli, bet jaunekles neweenâ ne-esot bijuschas.

Jelgawas pilsehtas magistrata rahtskungs G. Ucksche us pascha luhguma atlaists no scha amata.

Jelgawâ us 16. oktobrî issludinatâ aukzionâ, Ed. Sieslaka kga drukatawa netikusi wis pahrdota, tadehl ka solitaju nebijis.

Kursemes gubernators, geheimrahts P. v. Lilienfelds, amata darischanâs aisbrauzis us Peterburgu.

Par Jehkabstates jauno pilsehtas skolu „Tehwija" pasneedz schahdas sinas: Jehkabstates aprinka skola scha mahzibas gada sahkumâ pahrwehrsta par 4-klasigu pilsehtas skolu, pee kam par mahzibas walodu eewesta Kreewu waloda lihdschinigâs Wahzu walodas weetâ. Par tahdahm paschahm 4-klasigahm pilsehtas skolahm nodomats pahrwehrst ari zitas Baltijas aprinka skolas, pee kam taîs skolâs, kur Latweeschu (waj Jgaunu) skolneeku leelakâ dala, pirmâs diwâs klasês par mahzibas walodu tiks peelaista ari Latweeschu (Jgaunu) waloda, bet pehdigâs diwâs — weenigi Kreewu waloda. Ar scho aprinka skolu reformu tad ari stahw sakarâ muhsu sinojums no Peterburgas, ka tureenes skolotaju institutâ zaur Terbatas mahzibas apgabala kuratora kungu isgahdatas 8 krona stipendijas, preeksch Baltijas jaunekleem, jo Peterburgas skolotaju instituts sagatawo 4-klasigu pilsehtu skolu skolotajus. Schahda nodomata un pa dalai jaw ussahkta aprinku skolu reforma, kà ari kreetnu skolotaju sagatawoschana preeksch tahm Peterburgas skolotaju institutâ war tikai preezinat Latweeschus. — Zaur to, weenkahrt, tiks pazelta paschu Latweeschu waloda, un otrkahrt, buhs espehjams pamatigi ismahzitees Kreewu walodu, lihdsschinigas Wahzu walodas weetâ, kura Latweescheem, kà Kreewijas pawalstneekeem, mas wajadsiga.

Par rentmeistaru Jakobschtatâ eezelts kameralpalatas grahmatu-wedejs hofrahts Eduards Bekers un wina weetâ par grahmatu-wedeju — lihdsschinigais galda preekschneeks Emils Kahnbergs.

---

un tad ar diweem tik pat leeleem stikla swaneem apklahti un wirspusê bischki ar medu apsmehreti. Pehz tam schee tahdâ wihsê sataisitee swani tika islikti weens otram lihdsâs tahdâ weetâ, kura weenlihdsigi no daschahm bitehm tika apmekleta. Schihs, ar sposchu ellas pehrwes (Chromgelb, Zinnober ꝛc.) pleki us kruhtim sihmetàs bites apmekleja pehz sawas patikschanas weenu waj otru stikla swani, tas ir no abeem to, kura krahsa bitehm jo labaki patika; pee tam ari stikla swanu weetas laiku no laika tika pahrmainitas. — Katra bite, kura weenu waj otru no scheem stikla swaneem apmekleja, tika peesihmeta, dabuja wahrdu un pehz tam atkal katrs no winas wehlakeem apmeklejumeem tika peesihmets listê. Ar kahdu nopeetnibu un kahdâ mehrâ schihs apluhkoschanas tika isdaritas, to rahda mums tee 4000 bischu peesihmejumi, kuri par 40 sinameem apluhkoschanas laikeem bija isdariti. No schihm apluhkoschanahm wareja schito eewehrot:

1) Puku krahsa, kas stipri kriht azis, bitehm jo masak patikama ne kà pukes ar mihkstakahm krahsahm (ar kuŗahm tad ari bischu pukes ir isgresnotas).

2) Dselganbaltà un baltà krahsa teek no bitehm waj nu tikpat mihli waj ari wehl mihlaki apmekleta, kà daschas sortes no purpura sarkanas krahsas, bet tomehr masak ne kà sila un wioleta pehrwe.

3) No wisahm bischu-puku pehrwehm bitehm wismasak ir patihkama gaischi dseltenà pehrwe.

4) Silà pehrwe teek no bitehm waj nu tik pat augsti zeenita, kà sarkanà waj ari wehl augstak, skatotees us to, kahda winai katrreis ir atehna.

5) Wijolu silâ pehrwê krahsotas pukes teek no bitehm wisaugstaki zeenitas, isnemot tikai tihrâ silâ pehrwê pehrwetàs pukes, kuŗas wehl augstak teek zeenitas.

6) Sarkano pehrwi bites zeeni augstak tikai par dselteno; wisu zitu puku pehrwes, no kuŗahm bites medu lasa, teek waj nu tik pat augsti zeenitas, kà sarkanà jeb ari wehl augstak.

7) No wairak azîs krisdamahm puku krahsahm dseltenajà bitehm jo masak nepatihkama.

8) Lapu sakums bitehm ir masak patihkams, ne kà bischu puku pehrwes.

9) Pehrwes, kuŗas wiswairak no bitehm teek zeenitas, ir sinamas atehnas no sarkanàs un silàs pehrwes; tahdas ir sarkano roschu pehrwe (kà zentifoliju jeb simtlapigà rose), debess silà, purpura pehrwe (kà tumschà rose) un rudsu pukes silà krahsa.

Pee schihm isproweschanahm tika ari daschadas zitas interesantas apluhkoschanas isdaritas, kuŗas nestahw sakarâ ar bischu krahsas-prahtu.

Tà wehl tika eewehrots, ka bites, kuŗas papreekschu kahdai jaw peesihmetai bitei lihds us scho stikla swanu medû skrehja, pehz trihsreisigas apmekleschanas pastahwigi jaw sinaja zeku atrast un medu nest. Tà kà profesors Müller's pee sawahm apluhkoschanahm taisni bija nosehdees pee ta pascha galda, us kuŗa ar medu apsmehretee stikla swani atradahs, tad tiklihds ka winsch dahrsâ parahdijahs, tuhs bites, kuŗas jaw reis medu bija dabujuschas, skraidija winam ap galwu; winas jaw pasina profesoru Müller'i un zereja atkal no wina dabut medu. — Tahlak wehl tika eewehrots, kà bites tikpat us krahsu-prahtu skatotees, kà ari us wispahrigo sapraschanu un usziihtibu luhkojot, eewehrojami isschkirahs weena no otras. Wispehdigi ari wehl laiks dara gauschi leelu eespaidu ne tik ween us bischu prahta neschanos, bet ari us winu darbibu. Wehsâ laikâ un pee apmahkuschahm debesim medus suhkschana wilkahs, zaurmehrâ nemot $2^3/_5$ minutes, us stropa skreeschanu un atpakalgreeschanos $3^2/_3$ minutes, bet karstâ laikâ un pee sposchas saules spihdeschanas tas pats darbs tika isdarits tikai $^4/_5$ minutês waj wisilgakais $1^7/_8$ minutês. (Ar.)

Kiploki kà sahles pret raga lopu uspampschanu un traku sunu kodumu.

Lopu dakters Halder's Wirtembergâ pehz trihsdesmit gadu peedsihwojumeem pret raga lopu uspampschanu eewehlê kiplokus. Us stopu salda peena nem 3—4 smalki sagreestus kiplokus, leez teem peenâ ismirkt, eekahs schkidrumu mahla podâ, apsedz to ar kahdu dehliti un usglabà stallî, kur tas eeskahbs un zaur to paliks wehl jo stipraks lihdsekliis. Ja nu kahds lops uspampis, tad eedod tam ik peerendel — waj ik pusstundas pa kortelam no scha kiploku peena. Lopi, kuŗu eekschas kuhtri sagremo, arweenu jo weegli uspampst; masak tas gadisees, kad tahdeem lopeem 2 waj 3 deenas no weetas brihscham eedos no schahm sahlehm pa kortelam.

Schim brihscham wiswairak Franzijas laikrakstôs eeteiz, ka kiploki no gauschi laba eespaida us sagremoschanas un elposchanas organeem, kà ari us neerehm, jo projam ari issaka zeribu, ka buhschot derigs lihdsekliis pret traka suna kodumu. Pee tam atsauzahs us kahdu sinojumu, ko pehrnajâ gadâ Spanijas wezais dakters Wiktoria Pereira Dias dewis kahdâ laikrakstâ, pehz kura tas kiploku spehku isprowejis pee dewineem no traka suna kosteem zilwekeem. Wisi tee, kuŗu eewainojumi tikuschi isdedsinati ar sweloschu dselsi, miruschi ar breesmigo trakuma sehrgu, kamehr ar kiplokeem ahrstetee isweselojuschees. Schis dakters us stopu uhdens eeleek tanî kahdus kiplokus un eewahra to us pusi; no scha eewahrijuma slimajam ikdeenas dod dsert alus glahses teesu; bez tam tuhlit pehz koduma, eewainojumi knaschi un stipri ja-ismasgà ar frischu uhdeni, tad tam ja-usleek sagruhsti kiploki un waina japahrseen. Jo projam slimajam tukschâ duhschâ ar maisi ja-apehd 2 kiploki, un ja usnahk dulums, tad janoleek tam preekschâ laba teesa kiploku, kuŗus slimais sawâ dulumâ tik ilgi kodâ un gleemè, kamehr pawisam apskurbis. — Schitas sinojums no jauna eeguhwis eewehroschanu. Jauns semneeks, kosts no traka suna, eesahzis trakot, tà ka wajadsejis to eeslodsit kahdâ kambarî, kurâ no nejauschi pee seenas bijuschas pakahrtas kiploku wirknes. Sawâ trakumâ tas tahs norahwis no seenas, kodijis un ehdis, kamehr apskurbis un pehz tam palizis wesels. (Ar.)

Saimneezibas padomi.

Lihdsekliis, kà war aisdsiht schurkas un peles. Par loti derigu lihdsekli, ar ko aisdsiht schurkas un peles, ir israhdijees nedsehstu kalku waj zementu pulweris, kas teek ar druszinu zukura samaisits un uhdenî eebehrts, lai iskuhst. Scho uhdeni noleek schurkahm un pelehm preeksch dserschanas. Ar schahdu uhdeni warot atswabinatees drihsâ laikâ no schurkahm un pelehm.

Kuldigâ, kas arweenu wehl bes pilsehtas galwas, pilsehtas dome zeturtdeen 11. oktobrî nospreedusi, pilsehtas galwas algu pa-augstinat us 600 rubleem un tad jaunu pilsehtas gaiwu zelt zeturtdeen 18. okt. Eezehla ar 18 bals. aktuaru Landtu.

Is Piltenes. Tumschahm rudena naktim sahkotees, muhs sahk apmeklet sawadi weesi — sirgu sagli. Tahdi sawadi weesi apmekleja naktî no 29. us 30. augustu Jahnu-Toma mahju saimneeku, nosagdami winam 5 sirgus, un aisgahja ar teem pasaulê. Kà leekahs, sagli buhs bijuschi waj kahdi is Mosus tizigajeem, jeb kahdi is „paschaudsinateem Tschiganischeem", kà wini paschi tè mehds sauktees. Jo no pehdigajeem wehl blandahs deesgan apkahrt muhsu pagastâ. Tà ka jaw daudsreis laikrakstôs domas ir issazitas, ka tahdi apkahrtblandoni buhtu sem kreetnakas usraudsibas nemami. Tapat ari buhtu loti wehlejams, ka ari muhsu pagasta walde greestu turpmak jo leelaku wehribu us scheem blandoneem usraudsibas sinâ.

— 4. septembrî nodega Mesch-Zehrpa saimneeka smehde, zaur ko kalejam, K. Freudenfeld'a kgam, wisas amata leetas palika ugunim par upuri. Ehka un wisa tajâ atrodoschâ mantiba bija ne-apdroschinata. No kam ugunis zehlees naw ihsti sinams. Skahde ne-aprehkinata.

Putninu Krists.

Leepaja tirgoschanas sinâ pehdejâ laikâ tikuse preekschâ Rigai. Schogad p. p. 28., 29. un 30. sept. Leepajâ eewests 278,400 pudu labibas, bet Rigâ taîs paschâs deenâs tikai 78,704 pudi.

No Karulas pagasta (Werowas apgabalâ) raksta „Eesti Postimees'am", ka tur pehdejâ gadâ weenâ paschâ pagastâ nosagti wairak neka desmit sirgi, pascham pagasta wetscham diwâs reisâs. No tureenes sagtee sirgi pa leelakai dalai topot aiswesti us Kreewsemi, tadehk ari katris apsagtais wispirms steidsotees turpu meklet; bet sagli ari to sinot un tadehk wispirms ar sagtajeem sirgeem dodotees us zitahm pusehm un tikai leelus lihkumus apmetuschi, pehdigi lauschotees pahr gubernas robeschu. Un tà tad tikai reti kahds apsagtais atdabujot sawu sirgu. Pagasta wezakais bijis tik laimigs, ka treschâ deenâ nokehris sagli, kursch bijis pascha pagasta lozeklis, kahds skroderis, kam otris beedris, ari skroderis, dsihwojis kahdâ zitâ attahlâ pagastâ. Lai no sirgu sahdsibahm daudz mas waretu isglahbtees, tad pagasta wezakais sa-aizinajis wisus pagasta saimneekus us padomi, lai apspreestu, kas buhtu darams pret scho wairs nepazeeschamo nebuhschanu. Pehz daschadeem apspreedumeem tizis peenemts pagasta wezakà preekschlikums: Wiss, wairak neka 100 saimneeku leelais pagasts, teek eedalits tschetri apgabalôs, katrâ apgabalâ teek eewehleti diwi preekschneeki, sagto sirgu mekleschanas sinâ. Tiklihds kà kahdâ apgabalâ sirgs tizis nosagts, tad apsagtajam tuhlin par to jasino tuwakajam apgabala preekschneekam, pee kam ja-usdod skaidri sagtà sirga pasihschanas sihmes. Preekschneeks bes kaweschanahs suhta sinu wiseem apgabalu saimneekeem, kureem tuhlin jasteidsahs saglus guhstit, katram pa to zeku, kuru preekschneeks usdod. Tahdâ wihsê domajot weeglaki sakert saglus waj wismasak isdabut, us kuru pusi sagtais sirgs aiswests, lai buhtu eespehjams tahlâku dsiht sagtu pehdas. Kad kahds saimneeks bes swariga kawekla naw ispildijis apgabala preekschneeka usdewumu un naw gahjis saglus guhstit par usdoto zeku, tad tam ja-aismaksajot wisa notikusê skahde. — Nospreeduschi ari, sirgeem eededsinat kahdu sinamu pagasta sihmi, bet to darit neweens ne-esot peespeests. — Bes tam wisa sapulze weenprahtigi nospreeduse, eesneegt augstakâ weetâ luhgumu, lai sakertee sirgu sagli tiktu aissuhtiti us Sibiriju.

Nelaika K. R. Jakobsona, Igaunu pasihstamà tautaswihra, manta nahkuse konkursê. Lai waretu glahbt Jakobsona dsimtsmahju Kurgju, kur ari wina pihschli dus, no pahreeschanas sweschu rokâs, Igaunu awises usaizina tautu nahkt palihgâ ar wehl truhkstoscheem 3000 rbl. Scho sumu droschi wareschot sadabut zaur konzertu, basaru u. z. isrihkojumeem; bet kad minetahs sumas sadabuschana zaur isrihkojumeem wehl ilgaku laiku warot wilktees, un kad aukziona terminsch jaw pahrak tuwu, tad no tahdeem, kam wairak pee rokas, teekot gaidits, ka tee labpraht aisdos wajadsigo naudu.

Terbata. „Olewiks" esot dsirdejis, ka teologijas kandidata Hugo Treffnera preeksch pahris gadeem dibinato augstako priwatskolu domajot pahrwehrst par dibinajamo Igaunu Alekfandra skolu.

Rewele. Schejeenes Wahzu dseedataju beedriba sawâ pehdejâ generalsapulzê 17. oktobrî nolehma 1886. g. isrihkot Rewelê dseedaschanas swehtkus.

Hijas apgabalâ (Reweles gubernâ), kà „Olewikam" raksta, bijis pirmâ oktobrî breesmigs weesuls, kas daudz skahdes padarijis, jumtus noplehsis, kokus aplausis, kahdu sirgu pahr sehtu pahrsweedis, pat leelus akminus projam wehlis.

Pernawa. No leelàs wehtras, kas no 15. lihds 17. oktobrim tur plosijahs, uhdens zehlahs pahri par 6 pehdahm, tà ka braukschanu pa plostutiltu wajadseja leegt. Bet tà ka draudoschàs breesmas jaw 15. oktobra rihtâ bij sinotas no Peterburgas zentral-obserwatorijas, tad ari pee laika us wisu wareja sagatawotees, un skahde tà tur atrodoschamees kugeem, kà ari tiltam tadehk masa ween notikuse. — 17. oktobrî tur laimigi nonahzis Kreewu gafelschoneris „Thrine Marie", kpt. K. Pahlinsch, zelâ no Lihbekas us Rigu ar pa dakai apskahdetu takelaschu.

Senatora rewisija, kà Kreewu Pet. aw. sino, tikschot drihsumâ isrihkota preeksch Peterburgas eezirkņu teesu eestahdehm.

Us teesu ministra wispadewigako preekschà stahdischanu, kà „Wald. Wehstn." tagad pasludinats, Keisara Majestete 3 oktobrî sch. g. wisschehligi pawehlejis meera-teesu eestahschu eeweschanu Baltijas gubernâs atlikt lihds likumu isdoschanai par semneeku teesu pahrgrosijumu schinîs gubernâs.

Karaskolas usturas nauda us wirswaldes luhgumu pa-augstinata us 4,517,565 rbl.

Naudas nahkoschâ gadâ kals: selta par 25 milj. rbl., sudraba par 500,000 rbl., wara par 100,000 un medalus par 165,000 rbl.

Peterburga. Wihrischkas duhschibas jauku preekschsihmi nupat dewis Aleksandera lizejas skolens, H. Kolpakowskis. Oranienbaumâ dega nams. Uguns to pawisam jaw bij pahrnehmuse. Tè us reisi is degoschà nama atskaneja seewas palihgâ sauzeens. Wisi sastinga aiz bailehm. Tè nejauschi eeradahs Kolpakowskis, nosweeda sawu mehteli un steidsahs us degoscho namu. Leelknass Nikolajs Nikolajewitschs, kas ari bij klaht, aptureja droscho jaunekli, to pats sawahm rokahm aplaistidams ar uhdeni. Pehz tam Kolpakowskis dewahs namâ un pehz mas minutehm atkal isnahza, us rokahm nesdams pusnogihbuschu seewu. Kolpakowskim deemschehl pastipri apdegušc roka.

Peterburgâ schinîs deenâs diwi „skaistà dsimuma" personas pastrahdajuschas ne wisai skaistu darbu. Kahda wezenite bij isnehmuse is krahschanas lahdes sawu ilgus gadus krahto taupijumu, lai waretu dotees pee saweem radeem us laukeem. Lahdê wina bij dabujuse 100 rbl., pee kureem bija daschu gadu sweedri. Tuwojotees isejas durwim, winai nahk pretim diwas it smalki gehrbtas dahmas. „Mahmina," sazija weena no winahm, „mums ir dukati. Waj tu kahdus nepirksi? tee preeksch tewis tak daudz derigaki, kad tu us laukeem brauksi!" — Wezene likahs peerunatees un nopirka daschus, pa $5\frac{1}{2}$ rbl. gabalâ. Kad bij isnahkuse us eelas, wina iswilka sawu selta naudu, lai waretu papreezatees par winu sposchumu, bet — o posts! — dukatu weetâ wina eeraudsija sawâ rokâ — apseltitus diwkapeiku gabalus.

Peterburga. Walstspapiru sagatawoschanas ekspedizijâ 1885. g., kà „Now. Wr." sino, sagatawoschot: 56 milj. gabalu kreditbiletu, 134 milj. pastmarku, 18 milj. pasta-kuweru, 11 milj. pasta-kahrtis u. t. pr.

Peterburgâ daschu augsti sastahwoschu personu starpâ nospreeduschi, dibinat beedribu preeksch palihdsibas Peterburgas nabagahm jaunawahm, winahm pelnas darbu apgahdajot; pee tam esot nolemts, schihm jaunawahm pee wihra isejot apgahdat ari labu puhru.

Maskawa. Lihds 60 studenteem, kas bij peedalijuschees pee pehdejeem studentu nemeereem, noseegums peedots, pehz tam kad bij nosehdejuschi sawu sodu karzerî; turpretim atlikuschee dalibneeki israiditi is Maskawas un pa dakai aissuhtiti mahjâ.

Maskawa. Us Maskawas-Rasanas dselsszeła pee Tschukowas stazijas 17. oktobrî saduhrahs diwi pretschu brauzeeni, pee kam trihs wagoni sadragati un no pasascheereem weens nosists un trihs us nahwi sadausiti.

Jamburga. „Ztg. f. St. u. L." pehz „Wahzu Pet. Ztgas" sino schità: „Muhsu aprinkî, 13 werstes no Katilas (Kotli) atronahs Beresnaku muischa, v. Kruses kgam Maskawâ peederiga un pahrwaldita no Eisenschmidta kunga. Pehdejais kahdu laizinu atpakal bij peespeests, daschus semneekus saukt teesas preekschâ dehl mescha sahdsibahm. Ilgi Eisenschmidta kungs bij kawejees, spert scho soli. 10. oktobrî leeta nahza isspreeschanâ; tikai weens no apsuhdseteem kluwa noteesats ar $1\frac{1}{2}$ mehnescha zeetuma, tee ziti aiz peerahdijumu truhkuma attaisnoti. Noteesatais luhdsa, winu tuhlit us weetas nelikt zeetumâ un, tà ka gahdaja galwneeku, us 24 stundahm wehl tika atstahts swabadibâ. Teesas deenas wakarâ Eisenschmidta kungs tikai wehlu no Katilas pahrbrauza mahjâ. Winsch wehl stahstija par tahs deenas peedsihwojumeem un tad, neko launa nejaudadams, ar sawejeem dewahs pee meera. Tik ko bij eemiguschi, kad jaw ari no leela lehruma atkal tika modinati; wini islez is gultahm, peeskreen pee loga un sawâ preekschâ eerauga leesmu juhru. Pretim esoschee stalli un schkuhni jaw dega pilnâs leesmâs. Semneeki sasskrehja, sirgi isbaiditi skraidija apkahrt un wisi leelâ issamischanâ. Nebij ko kawetees, bet glahbt ko spehja. Uguns jaw wareni bij isplatijusehs, un wehjsch leesmas dsina us kungu nama un apkahrtejahm ehkahm, kur muischkungs dsihwoja ar saweem laudim. Nesa laukâ, ko ween spehja. Muischkungs luhkojahs us to, kà aprobeschot uguni, kas ari isdewahs. Bet ehkas, kas reisi bij sahkuschas degt, nodega pawisam, to starpâ ari stallis ar 32 gowim, ar zuhkahm, teleem, aitahm un wistahm. Lopi un wisa gada ahbolinsch, seens un salmi breesmigajam elementam tika par laupijumu. Sauschalas usnahza, dsirdot nabaga lopinu brehkschanu. Tagad winu meesas, wairak waj masak apdegušchas, guk zitas par zitahm, breesmigs skats. Domà, ka uguns peelikta; ehkas, kur uguns iszehlahs, nebij kurinamas un ari netika apdsihwotas. Eisenschmidta kungs, kas wisâ apgabalâ bauda leelako zeenibu, un wina familija pastahwigâs bailês, jo bihstahs, ka ari ne-aisdedsina dsihwojamo ehku."

Pleskawa. General-superdents Laalands ar mahzitajeem Hasenjägeri un Auninu, kas bij tur aisbraukuschi strihdu starp Wahzu un Latweeschu draudsi isschkirt, ne-esot neka panahkuschi. Tagad schi leeta eeschot pee general-konsistorijas.

Rehsekuê naktî us 13. oktobri mehginats aplaupit weetigo renteju, preeksch kam israkts gangis apaksch semes lihds welwei, kas usglabaja 80,000 rbl. Sagli, isbaiditi, ismukuschi.

Sewastopoles „brahlu kapsehta", kurâ nelaikis grafs Todlebens tika paglabats, esot jauks dahrs, kurâ atdusotees no saweem gruhteem darbeem wairak neka simtstuhkstoschu kareiwju, proti: 7 generali, 3 admirali, 900 ofizeeri un 99,604 saldati. Saldati esot paglabati pa 200 lihds 400 weends kapôs; wirsneeki dabujuschi katris sawu kapu. Wirs katra kapa atrodotees koschs peemineklits, bet pahr wiseem pazelotees kahda no Aleksandra II. usstahdita akmenu piramide, no kuras tornainà gala esot jo jauks isskats. Piramides ceksschâ atrodotees basnizina.

Kaukasijâ usgahjuschi Nakr-Bulak kalnôs bagatas sudraba ahderes, kas isdodot 33 lihds 50 proz. skaidra sudraba.

Is Rigas.

Newar deesgan laudim atgahdinat, lai sargatos no wisadeem blehscheem, kas pa kakteem slahpstidamees, sawus nedarbus turpina. Tihri brihnums, ka paschi laudis schahdus tumsonus pabalsta. „Rig. Ztga" sino par kahdu behdigu atgadijumu, kas schinîs deenâs tè Rigâ atgadijees. Kahda seewina sasslimuse, bet kur tai wajadsetu pee kahda mahzita ahrsta palihdsibu meklet, ta bij labaki greesusees pee kahda kaktu ahrsta, kursch to deemschehl tik tahlu „ahrstejis", kamehr ta nomiruse, atstahdama seschus masus behrninus. No teesas puses sperti peenahzigee soli, lai schis brihnuma ahrsts sanemtu sawu likumigo bahrgo sodu par saweem nedarbeem. Us scho sinojumu sihmedamees, „Rig. Ztgai" wehl eesuhtits sinojums, ka schahdu kakta-ahrstu un puhschlotaju esot Rigâ leels daudzums; tà p. peem. Saslaukâ atrodotees wezs wihrs, kursch blehnojotees prahtâ jukuschus zilwekus zaur apwahrdoschanu dseedinat, kureem winsch bes tam dodot pudeli brandwihna dsert. Dubultôs dseedinot kahds schuhpis seeweeschu slimibas ar kalwenehm un apwahrdoschanu. Ari bahrdu-dsineju istabâs un pirtîs atrodotees daudz tahdu brihnuma ahrstu, kas netrauzeti sawus noschehlojamos slimneekus „ahrstejot."

Par juhras-skahdes aprehkinataju (dispascheeru) pee Rigas kogtei-teesas, nelaika adwokata Thilo weetâ, Rigas rahte eezehluse notariju publiku C. Stamm.

Kommisija preeksch bahrinu nama pahrzelschanas esot weenojusehs tanîs domâs, ka pilsehtas korporazijahm jaleekot preekschâ, lai eemantotu Berenta muischeli, Tornakalna dselsszeła peetures tuwumâ, un tur usbuhwetu muhra namu preeksch 100 behrneem.

Ugunsgrehks. Pirmdeen, tuhlit pehz pulkst. 3 aisdegahs Pet. ahrpilsehtâ, Nikolai-eelâ Nr. 49a, Bertels'a un Pychlau'a alus-bruhsî katlis, piki wahrot. Uguns-dsehseji, turp aissteigušchees, atrada jaw uguni nodsehstu.

Rigas dschreenu nodokļu teesâ, rahtskunga W. Dauderta weetâ, preekschsehdetaja amatu usnehmees birgermeistars E. Barklay de Tolly kgs.

Usbruzeens. Isgahjuscho nedeku, pulksten 7 wakarâ, Nikolai-bulwarî, gasas-fabrikai eepretim, usbruka kahdai kundsei wasankis un tai israhwa is rokahm leetus-schirmi un pazinu. Kundse gan kleedsa pehz palihga, bet pahrdroschais usbruzejs tomehr ismuka ar wisahm leetahm.

— 18. oktobra wakarâ usbruka Rigas-Bolderajas dselsszeła sargam, Peteram Krastinam, mahjâ ejot wina pawadons A. K. un tam atnehma kabatas-pulksteni un 16 rbl. naudâ. Usbruzejs atsinahs par wainigu.

Eewainojums. Isgahjuscho sestdeen, plkst. 10 wakarâ, Stabu-eelâ sanahza atslehgu-kalejs J. Sakalows strihdû ar kahdeem 3 wihreem, pee kam weens no wineem, saldata dehls A. Luhsa, eewainoja Sakalowu nascha duhreeneem sahnôs, tà ka to wajadseja nowest pilsehtas slimnizâ.

Sakerti sagli. Slepenàs polizijas nodała dabuja sinat, ka 3 breesmigi sagli slehpjotees aiz Alekfandra, waj aiz Jahna wahrteem, waj ari gar Jelgawas schoseju, kur usbruhkot eebrauzoscheem, waj mahjâs brauzoscheem semneekeem, tos aplanpidami. Tadehk dedektiwnodała spehra wajadsigos sotus un pehdigi ari isdabuja, ka minetee trihs rasbaineeki bij Rigas strahdneeki Fedors Naumows, Timofejs un Maksims Iwanows Schestakows un atlaistais unterofizeers Iwans Artemjews un ka wini sateekahs kahdâ trakteerî leelajâ Maskawas eelâ, kur dedektiwpolizijas agenteem 16. oktobrî ari isdewahs apzeetinat minetos saglus, pee kureem atrada daschadas sagtas leetas. Sagli nodoti Maskawas Ahrrigas pristawam.

Sahdsiba. Naktî no 17. us 18. oktobri issaga Pet. ahrpilsê. Elisabetes-eelâ Nr. 53 atraitnei Patt wairakus kaschokus, wehrtibâ par kahdeem 2200 rbl. — Winu peektdeenu, pehzpusdeenas stundâs, issaga pilsehtas Kaleju-eelâ Nr. 64, A. Turmneeka dsihwoklî daschadus drehbju gabalus, 60 rbl wehrtibâ; sestdeenâ tajâ paschâ pilsehtas dakâ dsihwojoscham goda-pilsonim A. Fleischeram ap wakaru nosaga sudraba kabatas-pulkstenu, sudraba bikeri, kà ari daschadus drehbju gabalus, 100 rbl. wehrtibâ, un isgahjuscho swehtdeenu, plkst. 6 wakarâ issaga Pet. ahrpilsê. Tronamantneeka bulwarî Nr. 33 Pruhsijas pawalstneezei L. Kapp selta un sudraba leetas, 300 rbl. wehrtibâ.

— Rigas-Bolderajas dselsszeła sargam Nr. 10, Konstantinam Murski, issaga 17. oktobra wakarâ is stalla siwenu, 3 rbl. wehrtibâ. — Apaksch Schampetra muischinas Losberga namâ dsihwojoscham Jelam Milionam, pascham mahjâ ne-esot, nosaga bukskina uswalku.

Paschnonahwiba. 17. oktobra wakarâ atrada us Lubahnes leelzeła, aiz Scheiman-kroga, meschâ pakahruschos nepasihstama wihra lihki. Wina kabatâs atrada 3 rbl. 20 kap.; gehrbees bij baltâ kokwilnas kreklâ, melni un balti strihpots parka apakschkreklis mugurâ un bruhnâs wilnainâs biksâs, bruhns paleto ragu knopehm.

Nelaimes gadijums. Maskawas Ahrrigâ, Alekseja Kurotschkina dsirnawâs, 17 gadus wezais puika Kahrlis Hausmanis, kas peerakstits pee Sihpeles, 16. oktobrî ap pulksten 11 deenâ, aiz pascha ne-usmanibas tika nosists no maschinas ritena. Lihki noweda glahbtawâ daktera pahrluhkoschanai.

Nelaimes atgadijums. Isgahjuscho swehtdeenu nokrita Walles-eelâ Nr. 3. kahda 11 gadus weza meitene, ar kahdu bumbu spehledamahs, no trepehm, tà ka pasaudeja samanu.

Septembra mehnesî Rigâ peedsima 459 behrni (227 puiseni un 232 meitenes), turpretim nomira 312 personas (148 wihreeschi un 164 seeweetes) un laulaja 140 pahrus. 1883. gada septembrî peedsima 514 un nomira 277 personas un salaulaja 134 pahrus.

Atbildes.

Sm. pad. — **L.** Nodrukaschanai nederigs, jo raksts pa daudz personisks. Widpahrigus sinojumus labpraht sagaiditum no Juhsu zitadi weiklahs spalwinas.

Bitf. — **W.** Juhsu laipno peesuhtijumu newarejam wisu isteetat. Loti noschehlojami, ka Juhsu pagastâ krogôs isturahs tik nekahrtigi tee wihri, kureem paschcem wajadsetu eet wisam pagastam ar labu preekschsihmi pa preekschu.

S—tng. — **P.** Juhsu preekschneekam atgahdinat trescho bausli, lai tas saweem gahjejeem neklikstu swehtdeenam strahdat, newaram „Mahjas Weesi" pahrrunat.

Redakzija.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeenâ, 28. oktobrî.

Jehkaba basnizâ:	Spred.	plkst.	10	wahz. mahz. Holst.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera basnizâ:	„	„	10	mahz. Poelchau.
Domes basnizâ:	„	„	10	sup. Jentsch.
	„	„	2	mahz. Keller.
Jahnu basnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Weyrich.
	„	„	2	wahz. mahz. Walter. Wahzu behrnu eeswehtischana.
Gertrudes basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Schilling.
	„	„	2	wahz. mahz. Hilde.
Jesus basnizâ:	„	„	9	wahz. mahz. Bergmann.
	„	„	2	latw. mahz. Müthel.
Mahrtinu basnizâ:	„	„	½10	wahz. mahz. Kühtbrandt.
Trihsween. basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Fromm.
Reformirtes basnizâ	„	„	10	mahz. Iken.

Tirgus sinas.

Maksà par	puhru rbl.	puhru kap.	pudu rbl.	pudu kap.	podu rbl.	podu kap.	muzu rbl.	muzu kap.
Kweeschu	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudsu	—	—	—	92	—	—	—	—
Meeschu	—	—	—	95	—	—	—	—
Ausu	—	—	—	79	—	—	—	—
Linsehklu	—	—	1	70	—	—	—	—
Kartupeku	1	—	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	—	6	60	—	—
Labu silku	—	—	—	—	—	—	28	—
Prastu silku	—	—	—	—	—	—	10	—
Rupjas sahls	—	—	—	70	—	—	—	—
Smalkas sahls	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dselsis	—	—	—	—	—	—	—	—
Reipu dselsis	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 24. oktobrî 1884.

Papihri.	makš.	prasija.
Pusimperials	7,89	8 —
5% bankbiletu 1. islaidums	$98\frac{1}{2}$	$98\frac{3}{4}$
5% „ 5. „	$97\frac{1}{4}$	$97\frac{1}{2}$
5% inskr. 5. aisnehmums	$96\frac{1}{2}$	—
Austruma isnehmums no 1877. gada	$94\frac{3}{4}$	95
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	220	$220\frac{1}{2}$
2. „ „ „	208	$208\frac{1}{4}$
Rib.-Bolog. dselsszeła obl. 2. aisnehmums	$116\frac{1}{2}$	117
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	$142\frac{1}{8}$	—
Odes. pilsê. hipoteku bankas $5\frac{1}{2}$% obligazijas	—	—
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	$144\frac{1}{2}$	$144\frac{3}{4}$
Charkowas semst. 6% kihlu-sihmes	$94\frac{5}{8}$	$94\frac{7}{8}$
Widsemes kihlu-grahmatas	—	—
Kursemes „ „	—	—
Rigas hipoteku-beedr. kihlu-grahm.	—	—
Rigas kom. bankas akz.	309	—
Rigas-Dinaburgas dselsszeła akzijas	$157\frac{1}{2}$	160
Rib.-Bolog. dselsszeła akzijas	—	$74\frac{1}{2}$
Maskawas-Brest. dselsšz. akz.	—	—
Baltijas dselsszeła akzijas	$115\frac{1}{2}$	—
Dinaburgas-Witebskas dselsszeła akzijas	—	$169\frac{1}{2}$
Warschawas-Teresp. dselsszeła akzijas	148	151
Orlas-Witebskas dselsszeła akzijas	—	—
Leel. Kreewijas dselsszeła akzijas	—	—

Jaunakahs finas.

Pareistizigàs katedrales eeswehtischana Rigâ notiks rihtdeen, 28. oktobrî. Dseedataju koris sastahwehs no 100 dseedatajeem. Ee-eeschana ir atlauta tikai pret sewischkahm biletehm, bet kuwas, kà dsird, schonedeł jaw laikus esot wisas isnemtas. Eeswehtischanu, kà „Rischsk. W." sino, isdarihs Kijewas metropolits Platons ar Wilnas un Leischu biskapa Aleksandra, Rigas-Jelgawas biskapa Donata un Ostrogas biskapa Aleksandra un zitu garidsneeku palihdsibu. Eeswehtischanas deenâ „Uleja" namâ buhs goda-meelasts.

Pa jaunahs katedrales eeswehtischanas laiku, rihtdeen plkst. 10 rihtâ, buhschot pee basnizas nostahditi schè stahwoschee kara-pulki. Pee laba laika swehtku-gahjeens eeschot pehz eeswehtischanas us Aleksandra-Newski basnizu, leelajâ Aleksandra-eelâ, kur tad saldatus gar eelas malahm lihds tureenei nostahdischot. Basnizâ pee eeswehtischanas eelaidischot ofizeerus un kahdus 128 saldatus. Pa eeswehtischanas laiku newareschot gar basnizu braukt.

Rekruschu nemschanas laiks ir preeksch durwim. Turam par sawu peenahkumu, jaunekleem un winu pawadoneem likt pee sirds, ka lai sargahs, eekrist kaut kahdâ nedroschâ weetâ, kur tos war lehti peemahnit un peekrahpt, jo us scho laiku blehschi mehds ihpaschi sagatawotees, lai tik lauzineekeem waretu suhri, gruhti pelnito grasi iswilt. Tamdehł pateiziba muhsu zeenijamai teatra kommisijai, kura ari scho nebuhschanu eewehrojuse un tamdehł israhdihs pa rekruschu nemschanas laiku diwas teatra israhdes, un proti: swehtdeen, 4. nowembrî, lugas: „Mantoschanas dalischana" no Turgenewa, joku-lugu „Paldees Deewam, galds ir klahts" un beigâs jauko dseesmu-lugu „Tehwijai!" — bet otrdeen, 6. nowembrî: Sterstu Andreja opereti „Zelojoschais students", jeb „Pehrkona gaiss." Tà tad nu katram eebraukuscham buhs eespehjams, laiku pawadit godigi un panemt lihdsi eespaidu, kas pazilina garu un dwehseli.

Rigas rahte, kà „Rig. Ztgâ" lasams, Petera basnizas eekschejai isbuhwei atlahwuse 2000 rbł. un Doma basnizas leelâ loga iskrahsoschanai 1500 rbł.

Masu sirgu atradis Tihrinu saimneeks R. Reekstinsch sawâ pławâ. Ihpaschneekam japeeteizahs pee laukpolizijas.

Latweeschu literariskai (tà sauzamai „draugu") beedribai sapulze buhschot schogad Rigâ, 4. un 5. dezembrî.

Kursemes konsistorijas rudens juridika schogad sahkusees 23. oktobrî un beigsees 6. nowembrî.

Jelgawâ isgahjuscho sestdeen eeswehtits jaunais sirgu-tirgus.

Leepajâ nodomats, eerihkot telefona-wadus, bet waldiba eesneegto luhgumu atraidijuse; waldiba pate gribot Leepajâ tahkrunataju eestahdes eerihkot.

Zehsu pils sawstarpigas ugunsapdroschinaschanas beedribas statutus Eekschleetu ministris apstiprinajis 27. sept.

Dselsawas apkahrtnè, Zeswaines draudsè, kà „L. Aw." raksta, esot us Dselsawas rentneeka, tagadejâ 3. Zehsu draudses-teesas kunga un Zehsu brugu-teesas weetneeka A. Sadowski kga luhgumu Widsemes gubernators 6. okt. sch. g. issuhtijis wairak gorodowojus, kuri pa apkahrtejahm muischahm waj mahjahm isstahditi, lai wajadsigâ brihdî buhtu Sadowski kgm palihgi pee kriminalnoseegumu ismekleschanas.

No Walles. Ari mehs, klusee Walleeschi, esam kahdus sokus attihstibas sinâ us preekschu gahjuschi, jo mums ir diwi plaschi skolas-nami, kurôs ar uszihtibu strahdà diwi skolotaji, Grünberg kungi; tapat ari plascha nabagu-mahja pagasta nabageem. — Schis gads mums ir deesgan behdigs, jo lini un wasarajs leela sausuma dehł bij pawisam mas audsis; rudsi gan bij tahdi wideji un dascham ari labi auguschi. Pirmà seema mums uskrita 7. oktobrî, bet paldees Deewam, ta ilgaki nestahweja, kà to deenu; ja ta buhtu ilgaki stahwejuse, tad mehs buhtum saudejuschi tos paschus wahji auguschos linus, kuri wiseem wehl bija laukâ. B.

Telegrafa finas.

Peterburgâ, 25. oktobrî. Wakar miruschais barons Stiglizs norakstijis prahwas sumas daschahm no wina dibinatahm eestahdehm par labu. Atstahtà manta esot ap 100 milj. rbł. leela. Winu paglabahs Narwâ. — No 1. janw. 1885. g. tikschot isdoti nosazijumi par katolu preesteru eezelschanu un par winu krona algahm.

Konstantinopelè, 24. okt. Kreewijas suhtnis Nelidows pasneedsa sultanam sw. Andreja ordeni.

Pekinâ, 24. okt. Kihneeschi esot nodomajuschi atdot Franzuscheem us 20 gadeem Formosas salu, par droschibu meera nolihgumam.

Berlinè, 25. okt. Keisars Wilhelms pakritis istabâ un apskahdejis labo plezu, bet wina weseliba esot zitadi apmeerinoscha. Apskahdetâ plezâ winsch juhtot tik weeglas sahpes.

Lihdz 26. oktobrim atnahkuschi 2133 kugi, aisgahjuschi 2096 kugi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Dsihwoju tagad **Eeksch-Rigâ, Kalku- un leelàs Kehnin-eelas stuhrî, Anspacha namâ, 1 trepi augschà.** Ee-eeschana pretim Kreewu klubai.

Dr. med. Rulle. 2

Wibrokas meitenu-skolâ
(Mahlpiles draudsè)
wehl war **skolneezes tikt usnemtas.**
Skolas nauda par seemu ir 15 rbł. Peeteikschana katrà deenà pee weetigâ skolotaja.

Jaunas meitas, las schuhschanu gribetu kreetni un bes makfas eemahzitees, war peeteiktees ahrpilf. Kaleju-eelâ Nr. 27.

Pee pulksteenutaisitaju meistara
Joh. G. Kundt,
Aleksandra-bulwarî Nr. 1,
daudskahrtigu wehlejumôs ispildot, ari
swehtdeenàs
pulksteenu reparaturas tiks peenemtas un **pulksteni pahrdoti** pa eespehjami **lehtahm zenahm** un tadehł teek lubgti, itin beeschi apmeklet.

Auglu-koki.
Kahdus tuhkstoschus **stiprus ahbolu-kokus,** kà ari **stiprus auglu-** un **gresnumakrumus pahrdod** par lehtahm zenahm
J. F. Schlicht,
2 uf I. Weischu-dambja Nr. 17.

Wislabako balto
logu-stiklu
pahrdod par
eewehrojami paseminatahm zenahm
Hermn Stieda.
Kantoris: Marstal-eelâ Nr. 24.

Sinu fabrikahm, lauku-draudsehm u. t. pr.
Leetotas, labi usturetas **brauzamas un nesamas**
uguns-sprizes,
kà ari **uhdens-muzas us 4-riteenu wahgeem** pahrdod lehti Jauno spihkeru spritschumahjâ, Mask. ahrpilsehtas leelajâ Maskawas eelâ Nr. 1.

Korku-malku
preeksch swejneekeem, peedahwà
F. A. Kreyenberg,
leelajâ Kihter-eelâ № 6.

P. Lerchendorff,
Kalku- un Schkuhnu-eelu stuhrî Nr. 13.
Nebalinatu Peterburgas parki, ihpaschi labas sortes, 8, 9 un 10 olektis par 1 rubli.
Apdrukatu parki, leelâ musturu iswehlê, 6, 7, 8 un 9 ol. par 1 rbł.
Pusaudeklus, wislabakàs sortes, preeksch meesas un gultas weschas, 8, 9, 10 un 11 ol. par 1 rbł.
Wislabako madepolamu preeksch krekleem, 1½ ol. platu, 6, 7 un 8 ol. par 1 rbł.
Purpurkatunu, weenkrahsigu un drukatu, 9 un 10 ol. par 1 rbł.
Ihpaschi labu mihkstu puswadmalu, 1¼ ol. platu, 30 kap. par ol.
Tihrwilnainu wadmalu no Wesalauskas fabrikas, par 45, 50 un 55 kap. olekti.
Peleku tuhku preeksch apgehrbeem un kaschokeem, par 70, 80, 90, 100 lihds 150 kap. olekti.
Melnu tuhku, par kuru stiprumu un labumu teek galwots, par 100, 120, 130 lihds 275 kap. olekti.
Seemas bukskinus 2¼ un 2½ ol. platus preeksch apgehrbeem, par 165, 175, 185 lihds 275 kap. olekti.
Tihrwilnainu, beesu, sarkanu un peleku boju preeksch seeweeschu apakschswahrkeem, par 80, 90 un 100 kap. olekti.
Tihrwilnainu flanelli 2¼ un 2½ ol. platu, weenkrahsigu, krustainu, strihpainu un musturetu, par 60, 70, 80 un 90 kap. olekti.
Tihrwilnainus beesus, siltus gultas dekus, par 220, 250, 275 lihds 750 kap. gabalu.
Watetus dekus leelâ iswehlê, par 275, 300, 325 lihds 950 kap. gab.
Seemas mehtelus no laba dubultstofa ar plischu garneti, par 7, 8, 9, 10 un 12 rubł. gabalu.
Seemas mehtelus no it smalka dubultdrapa un soleistofa jaunakôs fasonôs, par 12, 14, 16, 18 lihds 30 rbł. gab.
Watetus mehtelus ar puswilnainu un tihrwilnainu wirsdrahnu, par 12, 13, 14, 15 lihds 25 rbł. gab.
Labu wati preeksch wisadas wateschanas, par 20, 25, 30 un 35 k. mahrz.
Smalku, weeglu, sneegabaltu wati, par 38, 40, 45 un 50 k. mahrz.
Peterburgas gumi-galoschas un **kaschoka-sahbakus** par wislehtakahm zenahm.
Dabasmelnas sprogainas Krimas aitu-ahdas, preeksch krahgeem un kaschokeem, par 250, 275, 300 un 325 kap. gab.
Barankin-ahdas itin smalksprogainas preeksch kaschoku krahgeem, par 300, 325 un 350 kap. gab.
Barankin-drahnu, melnu un peleku, par 60, 70, 80, 90 lihds 175 kap. olekti.
Puswilnainas kleitu drahnas leelâ iswehlê, weenkrahsigas, krustainas, strihpainas un pukainas, par 9, 10, 11, 12, 13, 15, 18 un 20 k. ol.
Baltas un gaischkrahsigas kleitu drahnas preeksch bruhtes kleitehm, par 15, 18, 20, 23 lihds 30 kap. olekti.
Melnu tihrwilnainu kaschmiru 2 olektis platu, par 45, 50 un 55 kap. olekti.
Leetus-schirmjus, puswilnainus un tihrwilnainus, par 140, 150, 170 lihds 350 kap. gab.

Pilsehtas Kahrku-eelâ, **F. W. Grahmann—Rigâ,** eepretim Tukumas bahnusim.
semkopibas maschinu un rihku lehgeris.

Richard Garret un dehla
garainu kulamas maschinas
wisadôs leelumôs.

„Oefverum's Bruk" un „H. F. Eckert" ween- un tschetrlemeschu **arkli, sehjas-, sahles-** un **labibas-plaujmaschinas, sirgu-grabbekli,**
stiftu-kulschanas-maschinas,
wisjaunakajâ konstrukzijâ,
puzmaschinas, sudmalas, ekselu-maschinas, wispahrigi semkopibas maschinas un rihki preeksch **wisahm saimneezibas wajadsibahm.**
Superfosfati, augsl- un widgrahdigee. **Kaulu-milti,** koti smalki samalti.

C. B. W. Becker,
Rigâ,
Schahlu-eelâ Nr. 2, netahlu no Daugawas tirgus platscha,
peedahwà sawu uf pilnigako apgahdato krahjumu **wilnainas un puswilnainas**
kleitu-drehbes
par wisahm zenahm, **melnu tihbetu** un **ripsu** wisôs platumôs, **flaneli** wisàs krahsàs, **wilnainus galwas- un apleekamoslakatus, bukskinu, tuhkus iswehlejumâ, wilnainus un kokwilnainus gultu-dekus,** silza un **kokwilnas triko dahmu swahrkus,** Peterburgas **katunu, schirtinu** un **barchentu, audeklus** wisôs platumôs un par daschadahm zenahm, **linu** un **kokwilnas mutes-autus, sihda galwas lakatus, kungu kakla-drahnas,**
gumi-galoschas
preeksch wihreescheem un seeweescheem,
manschestri, daschadus **kokwilnas bukskinus,** pee tam loti lehtas zenas un kreetnu un draudsigu apdeenescha nu apsolidams.

W. Döbihn kantorî,
Limbaschôs,
teek **ahbolina-sehklas** leelakàs un masakàs dalàs **pirktas un pahrdotas.**

Dsihwoklis
ar stalli preeksch 4 sirgeem, suhrmaneem derigs, ir **isihrejams** Peterb. Ahr-Rigâ Palihdzu-eelâ Nr. 5.

Rigas hipoteku beedriba.
Pee Rigas hipoteku beedribas peederoscheem namu ihpaschneekeem top zaur scho atgahdinats, ka
pusgada rentes
par aisdoteem aisdewumeem ja-eemaksà tai laikà no 15. lihds 30. oktobrim sch. g. un ka pehz scha termina notezeschanas, pehz statuta § 66, top nokaweschanas nauda sanemta par 1 proz. mehnesi no nemaksatàs sumas, un ja intreses ilgaki ka 6 mehneschi neliktu maksatas, tad, dibinajotees us statutu § 85, minetas immobilijas tiks wairakfolischanâ pahrdotas.
Direkzija. 1

Nupat tika gataws un wisàs grahmatu-bodês dabujams
Fieslack'a kalendars
us 1885to gadu
ar bildehm un diwahm prehmijahm:
1) **Biskaps Alberts** leek pamata-akmenu Rigas pilsehtai (1200 g.).
2) **Jahnis Zimse,** pirmais Widsemes draudses skolotaju seminarijas direktors (1814—1881).
Kalendara peelikumam schahds saturs:
Andinsch un Truhtina, jeb: „Usspeestu bruhtgaunu es nenemu." Stahsts no B. Möllhausena.
Dsihwiba par godu. Original-nowele no G. Matera.
Jahnis Zimse, pirmais Widsemes draudses skolotaju seminarijas direktors. (1814—1881.)
Tautiska paschpalihdsiba. Diwi preekschlikumi no Theodora Rolanda.
Biskaps Alberts leek pamata akmenu Rigas pilsehtai. (1200 g.).
Stiki un niki. Pehz Frija Reuter'a „Läuschen un Rimels" no Nepasihstama.
Derigi padomi. — Joki. 2

Wisleelakais
ihsto Warda fabrikas amatneeku-rihku krahjums
preeksch katra amata un mahjas wajadsibas,
flintes no 3—80 rbł., **rewolwerus, patronas, pistoles, Kreewu-** un **patent-skrotes, pistongas, medneeku-taschas, medneeku-naschus** A. A., **wijoles** leelâ iswehlê no 3 lihds 35 rbł., par wislehtakahm zenahm ar apgalwoschanu.
Ar waldibas atlauju schaujama pulwera pahrdoschana.
Julius Linde,
tehrauda-pretschu un schaujamo-rihku krahjums
15, Eeksch-Rigâ, Kalku-eelâ **15.**

Wehweru dsijas
pirmas sortes un ihpaschi labas,
ihsti stipreem un gareem pawedeeneem, pehz tam, kà numuri rahda, apgalwojums.
Rigas kokwilnas manufaktura
Theodor Ed. Pychlau,
Masajâ Zuhku-eelâ Nr. 1, blakus Warschawas weesnizai.

Amerikas (Standart white) un **dubulti tihrita Kreewu Kaukasijas**
pirmas sortes petroleja pahrdotawa
ar peeneschanu mahjâ pret kwihti, **lampu-peederumus, lehku-lampas, kupelus, Kumberga permanent, universal, fenomen, wiktoria** un wisas zitas zilindru sortes, **lampu-dakts, schkehres, zilindru-birstes, petroleja-kannas, stearin-swezes, seepes** un **spitschkas.** Ari wisas lampas top wisahtraki sataisitas.
Petrolejs, eepreeksch samaksajot, dandz lehtaki.
Alekf. Hahn,
Kaus- un Schkuhnu-eelu stuhrî Nr. 14, senakajâ **L. Brill'a** pahrdotawâ.
Ee-eja no Schkuhnu-eelas.

L. Brill'a un Kumberga
patent kristala-zilindrus
pahrdod weenigi
Alekf. Hahn,
Kaus- un Schkuhnu-eelu stuhrî Nr. 14, senakajâ **L. Brill'a pahrdotawâ.**
Ee-eja no Schkuhnu-eelas, un pee
O. A. Heinrichson kga,
Aleksandra-bulwara un Esplanades-eelu stuhrî № 3, sehtâ.

Smuka muischina
ar 25 puhrweetahm semes, 4 werstes no Rigas pilsehtas, kahdas dselszela stanzijas tuwumâ, ir sawadu apstaklu dehł tuhlit sem labeem nolihgumeem lehti **pahrdodama.** Klahtakas sinas leelajâ Suhrmanu-eelâ Nr. 5, 1 trepi augschâ, no pulkst. 9—11 preeksch pusd.

Lauku-muischas pahrdoschana.
Kahda katrà sinâ laba laukumuischa, 10 werstes no Smolenskas, 3 werstes no tuwakahs dselszela stanzijas attahlu, top sem peenemigeem nolihgumeem **pahrdota.**
Muischa ir pawisam leela: kahdas 274 desetinas semes, proti: tihrumu 60 desetinas, plawu 106 desetinas kopâ ar 84 desetinahm, kuras Dnepr-upe appludina, 60 desek. mescha, buhwloku un dedsinamas-malkas. Saknu- un augku-dahrsu peeteekoschi deesgan. Mahjaslopi: labi koptu weengadigu raga-lopu 40 gab., darba-sirgu 15 gab. — Aitu, zuhku, mahjasputnu pahrpahrim deesgan preeksch saimneezibas wajadsibahm. Koka dsihwojama-mahja plascha, labi ustureta, ar daschahm mehbelehm. Wisas saimneezibas-ehkas pilnigi labâ buhschanâ, leelakâ daka gluschi jaunas. Muischa top pahrdota waj nu ar ieb bes scha gada lauku-augleem. Ja-eemaksâ 1000 rbł. Pahrejâ pirkschanas-summa war kà hipoteku parahds us muischu palikt, par ko mehrenas prozentes buhtu jamaksâ.
Adrese: **Theodoram Eck,** Smolenskâ, blakus Soboran (katedral-basnizei) mineraluhdenu fabrikâ.

Дозволено цензурою, г. Рига, 26. октября 1884. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.